

לדובר ממשלתי

מרדכי יעקובוביץ, 43, דובר חברת מקור רות, הצליח לפני שבוע לעורר סערה בחוגי העתונות הישראלית. במסיבת עיתונאים משמבית, האשים את כתב הארץ יגאל לביב, כאילו עשה עמו עסקה, לפיה לא יכתוב דבר רע על חברת מקורות ועל חברת הבת שלה ורד, ובתמורה יזכה להארה על השבון החברה בעת סיורו בדרום-אמריקה.

יעקובוביץ, שנאלץ להכחיש בינתיים חלק מהאשמותיו, ועתיד לעמוד במרכזו של משפט-דיבה, אותו הבטיח יגאל לביב להגיש נגדו, הבחין כי למעשה הוא מאשים את החברה הציבורית שבשמה הוא מדבר, כאילו היתה מוכנה לשחד עיתונאים למניעת פירוטאים שליליים אודותיה. בספר שהוציא השבוע לאור, המחיש הדובר יליד גרמניה, שהיה רב-סרן בצה"ל והשמש כדובר מקורות מזה שש שנים, כיצד נראית העתונות הישראלית מהעבר השני של המיתרס — בעיני אלה המספיקים לה חלק ניכר מהמידע הממלכתי.

אין לקנות עתונאים? כתב יעקובוביץ בספרו הסברה ויחסי ציבור (הוצאת סדה), המיועד לחלק את נסיונו בתחום יחסי-הציבור עם בעלי מקצוע אחרים בתחום זה בישראל:

● "איש ההסברה חייב לקשור קשרים הדוקים עם העתונאים, וזאת ניתן להשיג רק על ידי פגישות פנים-א-פנים, לא רק עם העתונאים המכסים את פעולות המשרד או המוסד, אלא עם עתונאים רבים ככל האפשר... לעולם אינך יודע, מאין תיפתח הרעה, מאיזה כיוון תבוא מהלומה בלתי צפויה... אם אינך רוצה, להיכנות" שומה עליך לנקוט צעדים כדי למנוע, להתלקחות האש" בפינה זו או אחרת.

● "עתונאים אוהבים לסייר, בעיקר בי אזורים מרוחקים או באתרים מעניינים במיוחד, שאין להם הודמניות להגיע אליהם בדרך אחרת. כאן, לכן, להרבות בסיוורים כאלה... אין כסיוור עתונאים להי דק הקשרים האישיים... הדובר או הממיר זה על ההסברה יכולים ביום כזה להפיק תועלת מרובה ביותר, אם רק ישכילו לנצל לשם הירוק היחסי והגברת ההבנה ההדדית. יתירה מזו, אין דומה עתונאי בעל "קובה מלאה" לעתונאי שקיבתו מקרקרת ולשונו דבקה לחיכוך."

התפקיד: מניעת פירסום. את נסיונו המצוין, אותו רכש בעת עבודתו במקורות, אין יעקובוביץ שומר לעצמו, הוא מוכן לחלק אותו עם חבריו למקצוע, כדוגמת הקטע הבא מספרו:

"העתונאי יודע ומבין כי יש דברים שהשתיקה יפה להם... העתונאי גם יודע, שבמשרד או המפעל אותו הינך מייצג, לא הכל כשורה ולא הכל מנהל על מי מנוחות... לדובר תפקיד נוסף, הוא — למנוע פירוטאים העלולים להסב נזק ולפגוע בתדמית ובמוניטין של המוסד. אין עושים זאת?

מסביר יעקובוביץ בגליון רביעי: "אולי רבה: 'לצערי לא אוכל כהן להיכנס לתי אור הטנקיה והשיטות המאפשרות להשיג זאת: פשוט איני רוצה לגלות את כל הסודות... כל מה שרציני הוא להפנות את תשומת-הלב לתפקידו של הדובר, ש אינו מצטמצם בפירוטאים, אלא כולל מניעת פירוטאים. אני עצמי עוסק בכך לא מעט: כרבע מזמני מוקדש למנוע פירוטאים, שאין לי ענין כי יראו אור."

משטרה

האקדח נזק לירקון

מה עושה מייטרה כאשר היא מגלה גופת נרצח ולידה אקדח? על פי עדותו של איש המחלקה לזהוי פלילי במישטרת ישראל, מרדכי כהן, מה שעשתה המישטרה היה להיפטר מהאקדח במהירות האפשרית... לזרוע אותו לירקון, למשל. הדבר נשמע כבדיחה תפלה, אך אלה היו דבריו של רב-סמל כהן, בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, בראשותו של ד"ר יצחק רווה, בו נאשמים שני דודנים, מוסטס פה סרסור (30) ואיסמעיל סרסור (28), ברצח סוחר-הסמים ישי חממי (30), לפי כתב האישום הגיע חממי בינואר 1968 למטע חזיתם של עבדללה שרה

מנגנון משומן להפליא מנסה ליצור למשה דיין

תבנית חדשה של אזרח מהוגן ושומר-חוק

מבצע "שטיפת מוח"

קול של דיין, שובשה כנראה תוכניתם של אגשי דיין, לנצל את גל מעשי השחיתות הגואה במדינה ואת דעת-הקהל השלילית שנוצרה בעקבותיהם — ולהפנות את זעם ההמון נגד יריביו הפוליטיים של דיין. אין זה מקרה שלאחרונה החלו אישים, נייטראליים כביכול, כמו יגאל ידן וחיים הרצוג, להשמיע בפומבי רעיונות לפיהם יש צורך לחלק את הממשלה לשניים: לקבוצת שרים העוסקת בענייני חוץ ובי-טחון ולקבוצה שניה העוסקת בענייני פנים בלבד. יתור מהדגה לענייני פנים, נבטו הצעות

מקביל את פני הטייס השבוי שהוחזר, אחי קר אייל; עורך-סיוור של מפקדים בכירים של צה"ל במעוזי התעלה; ומוסר בלשכתו עדות מסורטת. במשך 3 שעות, לחוקרי ה"משטרה בקשר לעסקי העתיקות שלו. בקי-צור, שר על תקן של צדיק. רק איש תמים יכול להתפתות להאמין כי הסיקור השוטף בעיתונות על כל צע-דיו של שר-הביטחון, המלווה כמעט תמיד בצילומים, נעשה על-ידי העיתונאים עצ-מם, וכי הדיווח אינו אלא פרי מקרה בלבד. מנגנון משומן כהלכה, דואג שלא להש-איר אירועים היסטוריים כאלה למקרה

ריך לשלם מופים!" אמר שר הביטחון משה דיין, והעתונות הישראלית מיהרה לפרסם אימרה שנונה זו בהבלטה, כמסקנה נבונה של אזרח למות (ראו תמונה). את פסוק השנה שלו, הפליט משה דיין שעה שבה השבוע לנמל התעופה לוד, להקביל את פני אשתו, רות דיין, שחזרה מחו"ל. רות הביאה עימה מכשיר טלוויזיה קטן ונייד, והמכס חייב אותה בתשלום של 1000 ל"י. משה דיין שלף בהפגנות את פנסק ההמחאות שלו, רשם לזכות המכס ציץ על סכום של אלף ל"י והצהיר את הצ-רתו שבנוודאי תיחרת על דפי ההיסטוריה. האם היה זה רק מקרה שהחוכמה הי-צברית השנונה של דיין, שנאמרה בפגישה משפתתית, הגיעה אל דפי העיתונות וזכ-תה להבלטה כה רבה?

צריך היה לעקוב ביסודיות אחרי פיר-סומי העיתונות היומית בישראל בשבועות האחרונים, כדי להיווכח כי משהו מנהל מעל דפיה מסע יסודי של שטיפת-מוח לאזרחי ישראל, שנועד ליצור למשה דיין תדמית של אזרח מהוגן ושומר-חוק. המצ-היר בקול שיש לשלם מיסים לממשלה, ונותן דוגמא אישית לציבור בפומבי, וזאת נוסף לפעילותו השוטפת כשר-הביטחון, שאין לה אח ורע בפעילות של כל שר אחר בממשלה.

בפרק זמן קצר למדו אזרחי ישראל כי שר-הביטחון מסייע לענף הכדורסל בישראל; תורם מוצגים ארכיאולוגיים למוזי-און ישראל לתצוגה; מופיע בנפיש הוראייטי, שנועד לאיסוף כספים למטרת צדקה; משתתף במסיבת הנוכה של מרדכי ("מנטש") צרפתי ותורם שם נרות-שמון עתיקים לצורכי הגרלה למטרת צדקה;

יד לחצת יד: משה דיין ומרדכי (א.מנטש) צרפתי

עיוור. בראש מנגנון זה ניצבות שתי דמו-יות מפתח: חיים ישראלי, מנהל לישכת שר-הביטחון, ונפתלי לביא, כתב הארץ לשעבר, המשמש כדוברו האישי של שר הביטחון. שני אלה מנצחים על מנגנון המורים מידע שוטף לעיתונות על כל צע-דיו של משה דיין. נפתלי לביא, למשל, הוא המנציח א-י שית במצלמתו כל ביקור, כל סיוור וכל פגישה של דיין. צילומיו מועברים באמ-צעות לישכת הקשר לעיתונות של צה"ל למערכת; ולפעמים אף נמסרים לסוכנו-יות צילומים פרטיות להפצה. מנגנון שטיפת מוח זה, הוא המכין לדיין את הודעותיו ותגובותיו, כשצוות משפטיים מיעץ לו תוך מגע צמוד. בשבועות האחר-רונים נאלץ מנגנון זה להגביר את פע-רותו, בעקבות הפרסומים על עסקי העתי-

אלה משאיפתו של דיין, אותה ניסה להג-רים כבר בעבר, להרכיב קבינט מצומצם לענייני חוץ וביטחון, בו לא יתערבו שרים העוסקים בענייני פנים. בקבינט מצומצם כזה — מאמין דיין, תיגבר השפעתו הסג-רית וניתן יהיה לו להעביר החלטות בהת-אם לקווים המדיניים והבטחוניים שלו. נראה שהפירוטאים על עסקי העתיקות שלו, שיבשו את תוכנית הסידיו של דיין, בכך שכרכו אותו בגל השערוריות המס-עיר את המדינה, זו הסיבה שהוכרו על מיבצע "שטיפת-מוח", שנועד לשפר את תדמיתו של דיין. אם באחד הימים הקרובים יפרסמו העי-תונאים הודעה כי דיין ניצב ליד רמזור ברחוב תל-אביבי והצהיר: "צריך לחצות כבישים רק במעברי חצייה!", לא תהיה זו הפתעה.

Advertisement for 'Moshé Shalem' (משה שלם) featuring a photograph of a man and a list of services offered, including legal representation and business advice.

דין כמשלם מיסים

בכפר קאסם, על מנת לפגוש את שני החשודים ליצור קניית חשיש. בדרכם ל-מטע הזיתים פגשו השניים בבית-הקפה של כפר קאסם את עבדול גאפר טהה, הציגו לו להלוות אליהם למקום המפגש ואף להביא עימם את צאלח סרסור. התהלוכה המזוהה התנהלה, לדברי כתב-האישום, לכיוון המטע כששני הנאשמים בראש הקבוצה ושני חבריהם במרחק שלו-שים מטר מאחוריהם. בידיו של מוסטפה סרסור הייתה חבילה עטופה נייר ובה שני קילוגרם חשיש. כשהגיעו למטח פגשו את ישי חממי ששלף אקדח לעבי-רם. מוסטפה סרסור השלי את האקדח מידיו של חממי ודקר אותו בסכין מספר פעמים בחלקי גופו השונים. לאחר מכן זרקו שני הנאשמים את הגופה באר. עצמות בתוך באר. שלוש שנים הגופה בבאר, עד שיום אחד נודע

ישן מטיפוס ברטה? רס"ל כהן: "לא היה. בערימת אבנים בקרבת מקום היו כדורים ישנים חלודים, חלקי אריג מתפוררים במצב מסורר לגמ-רי והיו חתיכות של אקדח רקטות, עד כמה שאני מבין בכך. זו היתה מציאה שלא קשורה לעניין. מה שהיה, לדעתי, מסוכן היה הנפץ. ניסיתי לנפצו ולא הת-פוצץ, אז קברתי אותו מתחת לגל אב-נים וזהו זה." קאזיס: "האם יש דו"ח על כך?" כהן: "לא. אין דו"ח. אני משרת שש שנים במישטרה. דו"ח עושים כשהש-מה היא רשמית!" קאזיס: "אז איפה האקדח?" כהן: "לקחתי למישטרה וביקשתי ל-השמיד זאת יחד עם יתר הדברים. כש-אמרו שאי-אפשר להשמיד, אז לקחתי את הדברים וורקתי אותם לירקון!"